

SZÉPHALMI HÍRMONDÓ

I. évfolyam 2. szám

2014. november 20.

Korlátozott példányszámban

Új szerkesztőségi felállással, de a megszokott minőségben jelentkezik a Széphalmi Hírmondó!

Az V. István Katolikus Szakközépiskola és Gimnázium 20 fős csapata vette át a lap szerkesztését a leköszönő Árpád Vezér Gimnázium 9. AJTP osztályától.

Még mielőtt belefogtunk volna az újság szerkesztésébe, három napra „beköltöztünk” A Magyar Nyelv Múzeumába, ahol felkészítő foglalkozásokon vehettünk részt a témahét keretén belül. Ezek a foglalkozások jellegüket tekintve nagyon sokszínűek voltak. Megismerkedtünk az újságírással, a szövegalgatók rejtelmeivel és a különböző sajtóműfajokkal is, mint a hír, a tudósítás vagy az interjú. Ezt követően különböző színes, játékos feladatokkal készültek számunkra a múzeum dolgozói; képzelt történeteket alkottunk ún. sztorikockák segítségével, amelyhez igencsak kreatívnak kellett lennünk, fiktív riportokat készítettünk, amelybe még Nyíri Péter igazgató úr is bekapcsolódott.

2. oldal

NYELVLESEN

Ez a „magyar kalandjáték” Magyarországon és Európában egyaránt egyedülálló. Az interaktív tárlat nemcsak a diákokat és a pedagógusokat, hanem a szülőket is várja. Bemutatja Kazinczy Ferenc életpályáját, és segítségével működésén sajátíthatjuk el nyelvünket.

(3. oldal)

**„NEVELTEM RÖPÜLNI TU-
DÓ. BÁTOR LELKEKET.”**

„...ha valaki rontott, tanár úr abban a pillanatban, mint egy orosz-lán, rátámadt; persze, hogy féltünk tőle. De ez a szigor kellett ahhoz, hogy mindaz a tudás meg is maradjon.” – emlékszik vissza Gecse Istvánné egykori főiskolai tanárára. Bachát Lászlóra.

(5. oldal)

DOBOZMÚZEUM

Minimúzeumokat építettek a sátorlajújhelyi Árpád-házi Szent Margit Általános Iskola 6. és 7. osztályos tanulói A Magyar Nyelv Múzeumban. A diákok saját elképzelésük szerint készítették el és rendezték be az új "intézmény" különböző témájú tárlatait.

(6. oldal)

(folytatás - Megalakult a Széphalmi Hírmondó új szerkesztősége)

Kipróbáltuk a múzeum nemrég megnyílt, Nyelvlesen című állandó kiállítását, amelyben tapasztalatra épülő szerepjáték segítségével fedezhettük fel a tárlatot; és megtekintettük Kazinczy Ferenc Emlécsarnokát egy előadással karöltve, amelynek érdekességei, a másnapi Kertfoglaló című játék megfigyeltésként szolgáltak. A program végén elkészítettünk egy elektronikus újságot a nyelv-múzeumról, amelynek sorait éppen olvassa a kedves olvasó. Az utolsó nap ellátogattunk a budapesti Petőfi Irodalmi Múzeum Madách-kiállítására, ahol a kitűnő tárlatvezetés mellett kipróbálhattuk magunkat a színjátszásban is. Egy patinás étteremben elfogyasztott ebéd után utunk a Kassák Múzeumba vezetett, ahol Kassák Lajos írói munkásságán és képzőművészetén túl szintén egy színvonalas előadáson megismerkedtünk az avantgárd formabontó irányzataival.

A harmadik napra már otthonosan mozogtunk a múzeumban, amolyan családias volt a hangulat. A Hírmondó cikkeihez és interjúihoz nagy segítségünkre voltak a múzeum munkatársai, akik nagyon közvetlenek voltak velünk, és készségesen álltak rendelkezésünkre. Érdekes

volt hallgatni a dolgozók történeteit, élményeit, és betekinteni a „színfalak” mögé, hogyan is zajlik a munka egy ilyen intézményben. Az érdekes előadásokon, a hasznos ismereteken és a szórakoztató foglalkozásokon kívül fontos megemlíteni a program közösségformáló erejét is, hiszen új embereket ismertünk meg, és barátságok kötődtek.

A Széphalmi Szó-Kincs-Tár(s) program, amelynek mi is részesei voltunk, a TÁMOP-3.2.13 – 12/1 támogatásával valósul meg 10 hónapon keresztül. A pályázat keretében a

Petőfi Irodalmi Múzeum – A Magyar Nyelv Múzeuma az idei, 2014/2015-ös tanévben különleges múzeumpedagógiai foglalkozásokkal várja a térség 12 partneriskoláját és óvodáját. 470 diák és kísérő pedagógusai, összesen 61 foglalkozáson vesznek részt a program időszaka alatt. A támogatás összege közel 30 millió forint volt. A pályázat célja: A Magyar Nyelv Múzeumát hatékonyan bekapcsolni a helyi és pedagógiai tevékenységbe, a diákok múzeumlátogatóvá nevelése, valamint a közoktatási intézmények és a múzeum közötti kapcsolat megerősítése.

Orosz Fábián írása

IMPRESSZUM

Főszerkesztő:	Nyiri Péter
Szerkesztőbizottság:	Gecse Istvánné Császiné Busa Krisztina Szathmáry-Király Ágnes Repka Bernadett
E számunk szerzői:	Az V. István Katolikus Gimnázium és Szakközépiskola diákjai
Nyomdai előkészítés:	Nagy Zoltán

www.nyelvmuseum.hu
Megjelent a Széphalmi Szó-Kincs-Tár(s)
TÁMOP – 3.2.13-12/1 támogatásával.

Miben volt más, mint egy tanóra?

Igazi kaszinóhangulat volt a nyelvmúzeumban, amikor dobókockák csörögtek az asztalon.

A múzeumpedagógiai foglalkozás egyik feladata ugyanis az volt, hogy csapatonként dobtunk a sztorikockával, majd egy történetet kellett kialakítani belőle, azután előadni azt a többieknek.

A Katolikus KERI diákjaival a Szó-Kincs-Tár(s) pályázat keretében 3 napot töltöttünk Széphalomban, A Magyar Nyelv Múzeumban. Osztályonként 2-3 tanuló vett részt a programban. Gecse Istvánné és Császiné Busa Krisztina tanárnő kísérték el bennünket. Közelebből megismertük a múzeumot és a múzeum dolgozóit. Segítségünkre volt Nyíri Péter igazgató úr, Szathmáry-Király Ágnes kulturális menedzser és Leskó Sándorné múzeumpedagógus. A munkatársak nagyon közvetlenek voltak velünk. A négynapos foglalkozáson megismerkedtünk az újságírás és a szerkesztőségi mun-

ka alapjaival. Az ehhez kapcsolódó játékos feladatokat és szituációs gyakorlatokat csapatokban oldottuk meg. Valamennyi fantasztikusan érdekes volt. Megtapasztaltuk, hogy milyen újságíróként dolgozni, aminek – így belelátva a

szakmába –, úgy vélem, hogy vannak előnyei és hátrányai is. Ahhoz, hogy cikkeket tudjunk készíteni a múzeumból, meg kellett ismerkednünk a tárlatokkal: jártunk a szokatlannul játékos és fiatalos „Nyelvlesen” kiállításban, valamint az Emléksarnokban és a Kazinczy-kertben megtekintettük a családról készült szobrokat és emlékeket.

Az iskolában egy tanóra teljesen máshogy zajlik, mint itt, mert ott általában önállóan vagy tanári segítséggel oldjuk

meg a feladatokat, itt viszont csapatban, közösen dolgoztunk. A hét végén a közösség teljesen összekovácsolódott, ami a budapesti kiránduláson is megmutatkozott.

Nagyon sok élménnyel és tapasztalattal gazdagodtunk ez alatt a pár nap alatt.

Lombárszki Dorina

NYELVLESEN

Ez a „magyar kalandjáték” Magyarországon és Európában egyaránt egyedülálló. Az interaktív tárlat nemcsak a diákokat és a pedagógusokat, hanem a szülőket is várja. Bemutatja Kazinczy Ferenc életpályáját, és segítségével mókásan sajtóíthatjuk el nyelvünket.

A Széphalomban található Magyar Nyelv Múzeuma 2014 március 27-én nyitotta meg új kiállítását Nyelvlesen címmel. Ez egy lenyűgöző, érdekes játék, melynek folyamán belebújhatunk három, Kazinczyhoz fűződő személy bőrébe:

- Kőrösi Csoma Sándor
- Wesselényi Miklós
- Kazinczy Eugénia

A szerepjáték egy Kazinczy korában pusztító tűzvészt mutat be, amelyben fontos iratok és feljegyzések tűntek el. Az iratokat különböző rejtvények formájában kutathatjuk fel. Mindhárom személyhez rejtvények tartoznak, amelyek a kiállítás különböző részein fedezhetők fel: a falakon a helyszínhez (dolgozószoba, fogadó, gyűjtemény és páholy) és a személyekhez kötődő feladatok várnak. A modern technikának köszönhetően a mai tizenéves korosztály is belemerülhet az akkori nyelvhasználatba.

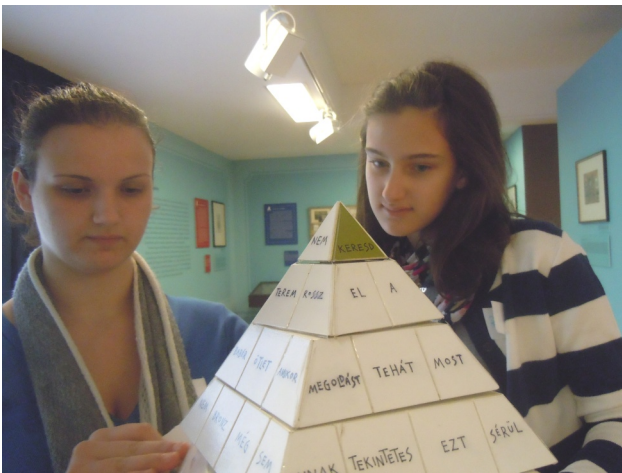
(folytatás 4. oldalon)

Néhány izgalmas játék:

- piramis :

A piramison fentről lefelé haladva téglákra írt szavakból egyre nehezebb kirakni a megfelelő mondatot, amely elvezet minket az adott feladat hibátlan megoldásához.

- páholy:

Ebben a rejtvényben a feladat az adott személy falán található, egy nagyméretű körző társaságában.

A földbe vésve pontok vannak, amelyekhez egy-egy betű tartozik. A feladat megadja, hogy hány milliméterre nyissuk a körzőnket, és azzal adott helyre szúrva, majd onnan körözve kapjuk meg a betűket. Ezeket, ha helyes sorrendben olvassuk össze, megkaphatjuk a következő megoldást. Ha végimentünk a játékon, és kitöltöttük a megfejtéssel a személyhez tartozó rubrikákat, akkor a betűket összeolvasva kapjuk meg a végső utasítást az eltűnt iratokhoz. Ennek a kiállításnak célja, hogy a látogatók élményszerűen szerezzenek az új információkat Kazinczy Ferencsel és a magyar nyelvvel kapcsolatban.

*Rostás Áron 9.C és
Horváth Csenge 12.A*

NYELVI JÁTÉK

1. Melyik az a hárombetűs szó, amelyikkel mind az első, mind a második szó értelmes?

TA__LÁS	TÁ__SÓ
CU__MÁNY	BOJ__GYAL
TÜ__TE	BÚ__NA
FE__CEG	BA__LET
CI__VÁNY	BIL__GYEL

2. Melyik az a rokon értelmű szó, amelyben azonos magánhangzók vannak? (pl.: jelmez a-val: maskara)

Fut a-val: _____

Csalafinta u-val: _____

Horgony a-val: : _____

étel e-vel: _____

Settenkedik o-val: _____

Szelid e-vel: _____

3. Egy-egy testrészt, illetve annak toldalékos alakját kell az üres helyre írnod, hogy összetett szavakat kapjunk!

_____tekert
 _____jegyzet
 _____fűrt
 _____kalács
 _____nyom
 _____fedő
 _____hős
 _____font

Timkó Panna

ÖSSZE NE TÉVESSZE!

a boka táját a toka bájával,
 a borztanyát a torz banyával,
 a csárda zaját a zárda csajával,
 a száradt füzet a fáradt szűzzel,
 a fartót a tar fővel,
 a harcsa máját a Marcsa hájával,
 a jó bor kulcsát a kóbor Julcsával,
 a csokorban adott bókot a bokorban adott csókkal,
 a foltos bölényt a boltos-fölénnyel,
 a hős ember nevét a nős ember hevével,
 a réti pipacsot a péti ripaccsal...

„NEVELTEM RÖPÜLNI TUDÓ, BÁTOR LELKEKET.”

„...ha valaki rontott, tanár úr abban a pillanatban, mint egy oroszlán rátámadt; persze, hogy féltünk tőle. De ez a szigor kellett ahhoz, hogy mindaz a tudás meg is maradjon.” – emlékszik vissza Gecse Istvánné egykori főiskolai tanárára, Bachát Lászlóra. A nosztalgiazás oka, hogy együtt fedezték fel a nyelvészprofesszor hagyatékát A Magyar Nyelv Múzeumban. Tanárnő – aki jelenleg osztályfőnök – 32 éve van a pályán, és azt mondja, büszke arra, hogy olyan példaképtől sajátította el a szakmai tudását, akinek minden a kisujjában volt a magyar nyelvről.

Nagy Bianka (9. D) interjúja Gecse Istvánnéval

N. B.: Milyen emlékeket őriz tanárnő Bachát Lászlóról, akinek emlékpontja előtt állva beszélgetünk itt, A Magyar Nyelv Múzeumban?

G. I.: Én nagyon nagy hálával és tisztelettel gondolok Bachát tanár úrra. Az első emlékem a felvételi volt... egy idősebb bácsika felvételiztetett, és sajnos én sírva jöttem ki a meghallgatásról. Egy olyan témát adott tanár úr, amelyet nem vettünk,

nem tanultunk középiskolában: Vörösmarty Mihály Gondolatok a könyvtárban című művéről kellett beszélnem. Ott volt ugyan a mű, és belenézhettem, de tanár úr nagyon szigorúan bírálta feleletem végén: „Mi az hogy ezt középiskolában nem tanítják?” Mi dolgoztunk a világon? – az emberi élet legfontosabb kérdéseivel miért nem ismeretük meg a tanulókat? Valóban sírva távoztam, úgy éreztem, hogy nem sikerült a felvételem, de nagy-nagy öröm volt, amikor megkaptam a sikeres felvételi eredményt. A főiskolán magyar szakosként csak a második éven találkoztam újra tanár úrral, aki tanácskezelője volt a nyelvésznek, és egy-egy csoportot szeminarizált is. Mi, gyorsgépesei voltunk az a szerencsés csoport. Féltünk tőle, legendák keringtek szigoráról, nem lehetett nem készülni egyetlen órájára sem. A harmadik éven a félévi nagy nyelvi szigorlat volt minden magyar szakos rémálma. Ennek írásbeli és szóbeli része is volt mind a 9 nyelvi témakörből. Természetesen Bachát tanár úr vizsgáztatott. Legendák keringtek arról is, hogy ő hogyan vizsgáztatott. Hozzá kell tennem, hogy akinek ez a nagy nyelvi szigorlata megvolt, már egyenes útja volt a diplomához. Emlékszem rá, hogy minden magyar szakos egy hatalmas nagy előadóban közösen írta az írásbelit Bachát tanár úr felügyelete mellett. Az írásbelit ő javította, s csak az mehetett szóbelizni, akinek ez sikerült. Elérkezett a szóbeli ideje, s mi próbáltunk tájékozódni a felsőbb évesektől, hogyan vizsgáztat tanár úr. Egy legenda szerint volt olyan főiskolai hallgató, aki a sikertelen vizsgája után zavarában nem az ajtó felé indult el, hanem az ablakon akart távozni. Hál’ istennek az írásbeli nagyon jól

sikerült, így vidáman léptem be a vizsgaterembe. Igen, csak hát... az egyszerű és az összetett mondatnyi témakör annyira hasonló volt, hogy a felkészülési idő alatt nem jutott eszembe csak az egyszerű mondatnyi anyag. Félve ültem ki a vizsgabizottság elé. Kicsit jobban éreztem magam miután tanár úr a szóbeli előtt elmondta, hogy ötös lett az írásbelim. Gondoltam magamban, túl nagy baj már nem lehet, legfeljebb utóvizsgázom. Így is lett. Büszke vagyok arra, hogy a 4 év alatt ez az egy UV-m lett, de jeles szigorlattal zártam a nyelvészeti nagyvizsgát.

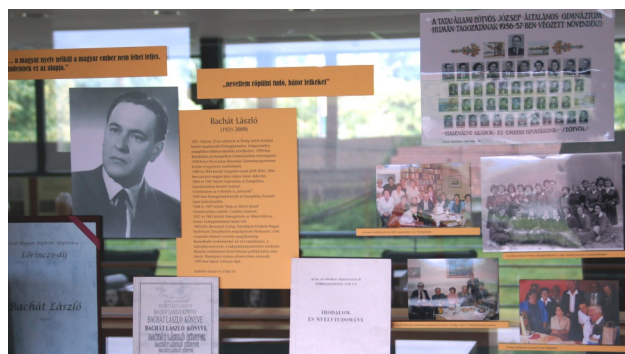
N. B.: Példamutató volt a következetessége?

G. I.: Igen, ő a szakmából, a szakmai tudásból nem engedett. Hangtannál minden egyes hangot meg kellett a latin szakki-fejezéssel tanulni, minden egyes törvényszerűséget szintén. Ugyanezt meg kellett csinálni jelentésből is. A kisujjában volt minden magyar nyelvtanból. Ő jegyzetek nélkül tanított. Úgy tartotta az előadást, hogy megállt a táblánál és már írt is. De ugyanezt csinálta a szemináriumon is. Maximum behozott egy kis kockás füzetet, amelybe a jegyzeteit és a jegyeket írta. Bennünket egyszerű és összetett mondatnyi szeminarizált, nagyon szigorúan osztályozott, a legapróbb pontatlanságot sem tudta elfogadni. Mindent szóról szóra meg kellett tanulni; ha valaki rontott, tanár úr abban a pillanatban, mint egy oroszlán, rátámadt; persze, hogy féltünk tőle. De ez a szigor kellett ahhoz, hogy mindaz a tudás meg is maradjon.

N. B.: Bachát tanár úr ezek szerint tökéletesre akarta fejleszteni hallgatói tudását?

G. I.: Igen, ez így volt. Mint ember megtartotta a távolságot a hallgatókkal, nem mutatta ki, hogy szerette a gyorsgépeseiket, de örömmel vállalta, hogy velünk ballag, s fogadta a csoportot lakásán, és nagyon közvetlenül társalgott velünk. Nagyon nemes ember volt, igazi példakép. Ha nem ő, akkor valószínűleg nem ilyen szeretettel fordulok a magyartanítás felé.

N. B.: Tanár úrral tartotta a kapcsolatot, miután elballagott?

G. I.: Voltak ugyan főiskolai találkozók, de ő már nagyon beteg volt; s bár többször hívtuk a találkozókra, sajnos egészségi állapota miatt már nem tudott részt venni azokon. Amikor bennünket tanított 60 éves volt, ezután visszavonult, végzett ugyan még elméleti nyelvészeti munkákat, de még 28 csöndes, boldog évet adott számára az Úr szerető családjában. Hálás vagyok neki, és büszke vagyok arra, hogy ő volt a nyelvész tanárom, s valóban „repülni tudó, bátor lelkeket” nevelt, és emberségre tanított.

N.B.: Köszönöm az interjút, és további sikeres pedagógiai munkát kívánok!

EGY ÚJ MÚZEUM NYÍLT SZÉPHALMON!

Minimúzeumokat építettek a sátoraljaújhelyi Árpád-házi Szent Margit Általános Iskola 6. és 7. osztályos tanulói A Magyar Nyelv Múzeumában. A diákok saját elképzelésük szerint készítették el és rendezték be az új "intézmény" különböző témájú tárlatait.

A Magyar Nyelv Múzeuma négynapos játékos, műveltségi foglalkozásra hívta az iskola húsz tanulóját és kísérő tanárait. A „Múzsák ligete” című témahét során a szellemi foglalkozások mellett a diákok kreativitásukat, fantáziájukat is kamatoztathatták: az ötfős csapatok feladatul kapták, hogy tervezzenek, „építsenek” egy dobozmúzeumot. A kihívás ösztönzően hatott a diákokra, lázas előkészületek és tervezgetések folytak a kivitelezésre.

Előtte azonban a résztvevőknek meg kellett ismerkedniük a kilenc múzsával, azzal, hogyan hatnak a művészeti ágak a múzeumok témaválasztására és a kiállítások külső megjelenésére. Az elmélet után jött a gyakorlati rész: a diákok meglátogatták és ötletet gyűjtöttek a Kazinczy Emlécsarnokban, a nyelv-múzeum és a nyelvújító nevét viselő sátoraljaújhelyi múzeum tárlataiban.

A harmadik nap délutáni foglalkozásán elkészült a múzeum. Négy szobát, tárlatot alakítottak ki benne: természettudományi, színházművészeti, nyelvművelői és úrkutatási kiállítást. A múzeum megnyitóünnepségére is sor került. A diákok maguk közül választottak egy igazgatót, Hornyák Sebestyént, aki bemutatta a dobozmúzeumot. A hangulatos megnyitót rövid műsor is színesítette.

A múzeum kiállítási témáját a diákok választották ki, a kreatív és szorgos munka meghozta a gyümölcsét, mert most egy ötletes és látványos múzeumot tudhatnak a magukénak.

„A múzeumi tárlatvezetés során számos új információval gazdagodtunk. Először megterveztük, hogyan képzelnénk el a mi tárlatunkat. Megbeszéltük, hogy ki milyen anyagot gyűjt hozzá”- mesélte lelkesen Pala István -, „Nagyon élvez-

tem a közös munkát, segítettünk egymásnak, minden feladatot együtt oldottunk meg. A mi csapatunk fiúkból állt. Mindannyiunkat érdekel az úrhajózás és úrkutatás, innen jött az ötlet, hogy elkészítsük ezzel kapcsolatos kis tárlatunkat. Úgy gondoltuk, hogy a mi korosztályunkat érdekli majd ez a téma.”

A foglalkozáson részt vevők hasznos ismeretekkel gazdagodtak, és megtapasztalták, milyen egy csapatként működni. A tudás megszerzésén túl így a közösségépítésre is hatott a múzeumpedagógiai foglalkozás.

Hegyessy Réka

FELÚJÍTJÁK A KERIT

Hamarosan nem lesz szükség arra, hogy kordonnal védjék a járókelőket az omladozó vakolattól az V. István Katolikus Szakközépiskola és Gimnázium melletti járdán. 107 millió forintból megújul a homlokzat.

A beruházás leglátványosabb eleme az egykori zárda épületének felújítása, de a renoválás kiterjed a szakképző épületére és a tornateremre is. A falakat újrafestik és vakolják, hogy a Posta közön közel 4 éve lezárt jobb oldali járdaszakasz újra járható legyen a gyalogosok nagy öröme. A nyílászárókat csak a szakképző épületén és a tornatermen cserélik ki, mivel a műanyag ablakok nem illenének a műemléképülethez. A pályázat lehetővé teszi az épület energetikai korszerűsítését, így új kazán és napkollektorok beszerelése is várható. A beruházás nemcsak az iskola komfortját növeli, hanem jelentős megtakarítást is eredményez.

Mi, diákok nagyon örülünk annak, hogy az iskolánk külső renoválása jól és gyorsan halad, ugyanakkor okozott némi kellemetlenséget a fűrés, faragás és kopácsolás, de mindenki szerint ki lehet bírni ezt a rövid időszakot.

A pályázat értéke 107.000.000 Ft. A projekt megvalósításához az egyház 10 millió, az önkormányzat pedig 20 millió forinttal járult hozzá. A fenntartó Egri Főegyházmegye támogatásával további 6.000.000 Ft-ból újultak meg a vizesblokkok.

Sebes Péter igazgató úr elmondta: további pályázatokat nyújtanak be annak érdekében, hogy ne csak a külső burkolat, hanem a belső tér is megújuljon.

KÉPVISELŐ LETT AZ IGAZGATÓ

Jelentős fölényrel nyert az október 15-i helyhatósági választáson Sebes Péter. Az V. István Katolikus Szakközépiskola és Gimnázium, Árpád-házi Szent Margit Általános Iskola igazgatója a Fidesz-KDNP jelöltjeként az első számú választókö-

zet képviselője lett, amely Széphalom városrészt és a város délkeleti részén elhelyezkedő utcákat foglalja magába. Ezúton is gratulálunk sikereihez, és büszkén valljuk, hogy Keresek vagyunk.

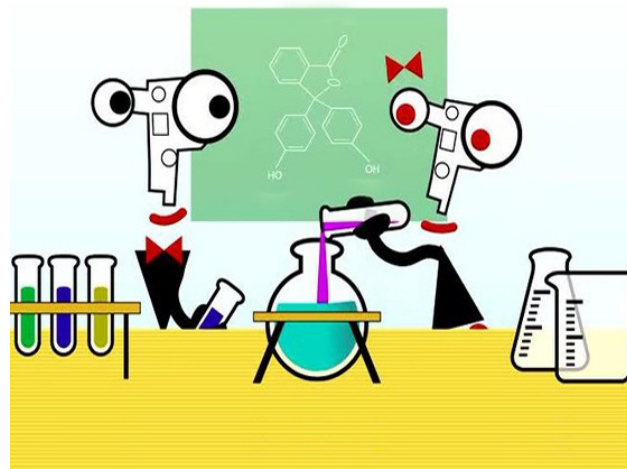
KUTATÓK ÉJSZAKÁJA

A Keris diákok igazi természetkutató professzorok bőrébe bújhattak egy éjszakára.

A Keri idén szeptember 29-én rendezte meg a 2006 óta minden évben sorra kerülő Kutatók éjszakáját. A program célja, hogy a tanulók különféle kísérletekkel, előadásokkal érdekessé tegyék a természettudományi tárgyakat. Az estét a biológiai előadások nyitották.

A vállalkozó kedvű tanulók bemutatták állataikat, és beszéltek a tartásukról: Peleskei Pálma (11. B.) és Kocsis Tamás (11. C.) az ékszeretknősről, Kovács Kitti (10. B.) a házi macskáról, míg Mosony Ákos (12. C) egy igazi különlegességről, a madárpókról és az azzal való „együttélésről” mesélt. Az ebek igazán népszerűek, több kutyafajtát is megismerhettünk: a shih tzu Demeter Anett (11. B.), a beagle-t Szabó Alexandra (11. A.), a bishon havanese-t Szabó Fanni (11. A.), a golden retrievert pedig Angyal Anett (11. B.) mutatta be. Az állat után a növények is sorra kerültek: Pásztor Lili (10. B.) az otthon nevelt licsijéről beszélt. Sokan most először hallottak erről a trópusi gyümölcsről. A kínaiak kedvenc gyümölcsének fáját többek – ahogy Lili is – dísznövénynek ültetik.

Az élőlények után a diákok fizikai kísérletekkel tették színebbé az éjszakát. Házi Gabriella, Szirom Petra, Tóth József (12. B), Szénfi Richárd, Nemes Arnold, Jaskó Máté és Vitányi Patrik (12. C) tartottak bemutatót.

A Kutatók éjszakájának” harmadik felvonásában kémiai előadásokat tekinthettek meg a látogatóink. Sánta Kázmér (12. A), Bukó László, Horváth Milán, Molnár Dániel, Butella Bence, Fischer Máté, Dakos Attila, Mosony Ákos, Ungi János, Hegedűs Attila, Lukács László (12. C.) és Géczy Gábor (10. B) mutatták be, hogy mitől szerethető ez a természettudományi tárgy.

A műsor teljes ideje alatt egy külön teremben gombakiállítás volt látható.

Az egész este nagyon hangulatosra és színvonalasra sikerült, a diákok nagyon élvezték a programot, és a meghívott nézők felől is pozitív visszajelzést kapott az intézmény.

A rendezvény lebonyolítását köszönjük Búzás László tanár úrnak és Szabóné Hornyák Emőke tanárnőnek, akik a tanulók felkészülését is segítették.

Gombos Patrícia, Palánkai Enikő

„Opposite the editorial page”, a The New York Timesban a külső véleményeknek fenntartott rovat, melyben egy magát megnevező szerző művét publikálják. A Széphalmi Hírmondó Op-Eds cikkeinek írója ezúttal a Katolikus Keri két pedagógusa, akik a diákokkal együtt részt vettek a négynapos múzeumpedagógiai foglalkozássorozaton.

KÖSZÖNJÜK, MÚZEUM!

Széphalmi Hírmondó – ezzel a címmel alakult meg A Magyar Nyelv Múzeuma által nyert Támop-os pályázat 2. szerkesztősége iskolánk kiválasztott, 20 szakközépiskolai tanulóival. A Múzeum pályázata Szó-Kincs-Tár(s) címen publicisztikai témanap keretében élménydús és gazdag tapasztalatokat nyújtva, játékosan tanítva segítette bevezetni diákjainkat az újságírás rejtelmeibe. November 4-én 10 órai kezdettel az „Öreg Hölgy”, a New York Times szerkesztésének történetébe kalauzolta a tanulókat Szathmáry-Király Ágnes múzeumpedagógus érdekes, ötletes ppt-je. Ennek keretében megismerkedtek a médiaműfajokkal, azok jellegzetes sajátosságaival. Játékosan kipróbálhatták „hírási” tudásukat, melyet a jelenlévő Zemplén Tv-sek előtt csapatonként be is mutathattak egymásnak. Nagy siker volt a dobókockából összeállított történetírás, mely a véletlenszerűen alakult 5 fős csapatokat még inkább összekovácsolta.

A nap további részében Kazinczy Ferenc életének legfontosabb eseményeit, valamint a Nyelvtelen érdekesebbnél érdekesebb feladatait oldották meg diákjaink. A második napon Nyíri Péter múzeumigazgató tartott színes előadást a sajtóműfajokról; volt játék, móka és kacagás... – persze a komoly munka mellett. A sikeres Honfoglaló internetes játék mintájára az előző napon történtek számonkérése „Kertfoglaló” néven történt meg. Itt ismét a csapatok versengtek egymással. A „kékek” győztek (kilencedikes diákjaink). Egy kis elméleti anyaggal indult a harmadik nap, majd elkezdődött a komoly munka. Mindenkinek választania kellett, hogy milyen műfajban és miről akar/szeretne írni a Széphalmi Hírmondó 2. számában. Elkezdődött tehát a gyűjtőmunka, az interjúkészítés. A program zárónapján, pénteken az általános iskolai diákokkal együtt Budapestre utaztunk az „anyaintézménybe”, a Petőfi Irodalmi Múzeumba. A lelkes múzeumpedagógusok itt is maradandó élményt nyújtottak a

résztevő diákoknak. A középiskolások a Madách Retro kiállítást tekintették meg, de nem a hagyományos formában, hanem interaktív, játékos, munkáltató csoportfeladatokon keresztül tanulhattak Madách Imre életéről és a magyar irodalom legnagyobb alkotásáról, Az ember tragédiájáról. Sőt, kipróbálhatták „írói vénájukat”: egy-egy szín rövid előadását kellett improvizálniuk a társaknak. A jó hangulatot, a maradandó élményt egymásnak nyújtották. Ezek azok a vizuális és képi élmények, amelyeket még az unokáinknak is mesélni fognak. Az általános iskolások Petőfi életével és a műsákkal ismerkedtek meg közben. A pénteki délután a Kassák Múzeumban zárult, ahol kicsit sokkoló formában ismerkedhetek meg az avantgárd és az „egyszemélyes magyar avantgárd” irodalmával. De ez sem felejthető. Köszönjük, MÚZEUM!

Gecse Istvánné

INFORMATIKUS A NYELV VILÁGÁBAN

Informatikatanárként csöppentem bele A Magyar Nyelv Múzeuma által szervezett közel egyhetes múzeumi foglalkozásokba. Iskolánk diákjaival újra gyermekként élhettem át Kazinczy Ferenc elveszett iratának megkeresését a Nyelvtelen kiállításban. Csoporttársaimmal együtt nagy lelkesedéssel haladtunk a megadott útvonalon, mely számunkra teljesen ismeretlen volt. A sok-sok játékos feladat megoldása után boldogan találtuk meg az iratot. Jó volt újra felidézni Kazinczy Ferenc életét, munkásságát. Néhány nap alatt megismerkedhettem az újságírás alapjaival. Élmény volt látni diákjaimat, hogy más élethelyzetekben, szituációkban milyen kreatívan nyilvánulnak meg, és a sztorikocka segítségével érdekes híreket fogalmaznak meg. Informatikusként sok-sok hasznos információval, tudással gazdagodtam, többek között az újságcikkek formáival, típusaival. Pedagógusként megtapasztalhattam, hogy néhány nap alatt a tanulókból hogyan kovácsolódott össze a Széphalmi Hírmondó szerkesztősége.

Köszönöm a kellemes, percek, pillanatok és élményeket, amelyeket a hét adott nekem!

Busa Krisztina

ERDÉLYBEN JÁRTUNK

„Nem győztük fotózni a csodálatos tájat, amely Erdélyben élénk tárult” – visszaemlékezés a Kerisek ötnapos őszi kirándulására. Egy program keretében közel egy hetet töltöttünk Gyergyószentmiklóson. A diákok nagyon élvezték az ott töltött időt.

Kora reggel – természetesen izgatottan – nekiindultunk a hosszú útnak, amely végül körülbelül 13 órára sikeredett. Elsődleges úti célunk, Gyergyószentmiklós - egy magyar város - ugyanis Erdély szívében, egészen bent található. Nem gondoltuk volna, hogy ilyen hideg lesz ott! A székely diákok fogadtak minket, majd lepihentünk a szállásunkon, amely egy kollégium volt. Másnap reggel a székely diákokkal megemlékeztünk az 1956-os forradalomról, majd elmentünk megnézni a várost.

Elvittek minket a Tarisznyás Márton Múzeumba, ahol a székely népviseletről tartottak nekünk előadást, majd csodás drágaköveket, kristályokat láthattunk a múzeum egyik részében.

Kicsit fáradtan – és elképesztő hidegben – a helyi temetőben a város által rendezett megemlékezésen is részt vettünk. A következő napon megnéztük a Sűgő-barlangot, amely egy szép cseppkőbarlang, majd elindultunk Szovátra, egy sokak által kedvelt üdülőhelyre, ahol kaptunk némi szabadidőt ajándékvásárlásra, vagy egyszerűen körülnéztünk a városban; el sem tudjuk mondani, mennyire gyönyörű volt.

A hosszú nap után táncház várt ránk, négy néptáncos bemutatott nekünk pár tánclepet, és utánuk kellett csinálnunk. Az utolsó előtti napunkon elutaztunk a gyergyói diákokkal

az „1000 éves határhoz”, aztán egy közeli tájházba néztünk be; egy hölgy mutatott nekünk néhány régi, antik és egyedi hétköznapi dolgot, amelyeket régen használtak az emberek. Az aznapi szabadprogramon elmentünk Csíkszeredára: itt láthattuk a Makovecz Imre által tervezett templomot.

A hazaúton megálltunk a Gyilkos-tónál, amelynek az az érdekessége, hogy eredetileg egy erdő állt a helyén, de az egyik hegy oldala leszakadt, így feltöltötte vízzel a területet. Ma is láthatók még a tó felszínéből kiálló fatörzsek.

Egészében nagyon élveztük ezt az öt napot: az ennivaló, a szállás fantasztikus volt, a meglátogatott város gyönyörűek, Erdély csodaszép. A kísérő tanárok nem győzték fotózni a szép tájat.

Emlékezetes volt ez az út, nem kevés embertől hallottuk, hogy szívesen visszamenne még pár napra.

Budai Bettina Fanni
Tóth Kitti

Különleges dobókockával –amelynek oldalain számok helyett képek vannak – kellett a Keris diákoknak dolgozni: hírt kellett írni a kidobott ábrák segítségével. Alább látható, hogyan oldották meg a feladatot.

Holttestet találtak tegnap a Szaharában. Valószínűleg gyilkosság történt. A rendőrség az áldozatnál egy térképet talált, ami egy barlanghoz vezetett; nyakában pedig egy gyémántmedál volt. A gyilkos fegyverszemtanúk egy vikingmaszkosálni. A helyszínelők folyambólják megtalálni a „kirakós”-t, mint hallani a nyomozók fejéskerekeket. :D

A nyíregyházi állatkertben több állat is elszabadult, többségének nyoma is vészett. Köztük néhány ritka bányafaj és pár veszélyeztetett teknőc faj, valamint óceáni halak. Az igazgató csak találgat, hogy ki vagy kik lehetnek a felelősök. A mérleg arra billen, hogy a felelősség

(Budai Bettina Fanni, Timkó Panni, Hegyessy Réka, Tóth Kitti)

Egy meghatározó történet járta be a világot, ami a szombati Yankees-Nets basketball mérkőzésen történt. A szabadedzést követő bajnoki selejtező Yankees győzelemmel zárult. A győztes útist követően a labda a nézőtérben landolt, amire a szurkolók

(Nagypál Réka, Jurkó Evelin, Rostás Áron, Horváth Csenge, Pápai Tímea Anett, Orosz Fábián)

Azonban mielőtt átadták volna azt, a seriff lebuktatta az öslakosoknak beöltözött rablókat. A bűnözők egy indiai városba szállították a tetemet, amit tovább akartak adni egy indiai vegyészkutatóknak. Az így kapott pénzzel a rablók kis híján megszöktek, de a rendőrség időben lecsapott rájuk.

Most az olvasóké a feladat! Most készítsenek a tanulók által számukra kidobott képekből történetet!

[illegible]

A várostól 5 km-re, a Hegyköz felé haladva érjük el Széphalmot, a festői szépségű falucskát. Az országszerte ismert kis település zárandokhelye a Kazinczy Ferenc emléket tisztelőknak.

Nyelvújítónk adta a korábbi Kisbányácskának a Széphalom nevet is.

Kazinczy születésének századik évfordulóján országszerte megünnepelték. A családi sírkertben lévő sírjánál is mintegy 4000 ember gyűlt össze emlékezni. Ekkor született az az indítvány, miszerint a széphalmi Kazinczy-birtokot nemzeti emlékhelyként kellene megőrizni és fenntartani. A nemes célra ötvenezer forint gyűlt össze, és az Akadémia nevére meg is vásárolták a birtokot. Bár az eredeti lakóházat, ahol Kazinczy élt, szerették volna megőrizni – Ybl Miklós terveket is készített hozzá –, az épület ekkorra már olyan rossz állapotba került, hogy nem lehetett megmentetni.

Az elpusztult Kazinczy-kúria parkjában 1873-ban Ybl Miklós és Szkalnitzky Antal tervei alapján épült fel a neoklasszicista Emlécsarnok, amelynek kiállítása a széphalmi mester életpályáját idézi föl. Az író néhány személyes tárgya mellett kéziratok, festmények és Ferenczy István (Marsalkó János által befejezett) fehér márvány Kazinczy-mellszobra idézik fel az író alakját. Maga az emlécsarnok nem csupán irodalmi emlékhely, hanem a Kazinczy-kultusz központja is.

Az emlékpark természetvédelmi terület, amely helyet ad a Kazinczy-család sírkertjének is. Az emlékoszlop alatt nyugszik az író és felesége, az oszlop körül pedig négy gyermekük, három unokájuk és az a szolgálójuk, aki Kazinczyval együtt raboskodott Munkács várában.

Bukó Klaudia

A TIZENÖTÖDIK ARADI VÉRTANÚ

A szabadságharc „tizenötödik aradi vértanújáról”, Kazinczy Lajosról igen kevés információ maradt meg a köztudatban. Az október 6-án kivégzett tizenhárom honvédtiszt mellett említést kell, hogy tegyünk a két elfelejtett, mártírhaltalt halt hűsüknkről is.

Október 6-án országszerte megemlékezések zajlanak, az 1848-49-es forradalomban Aradon kivégzett 13 honvédtiszt tiszteletére. Idén a „Katolikus Keri” diákjai adtak ünnepi műsort Széphalmon. Minden évben a Kazinczy-kertbe za-

rándokolnak ezen a napon a sátorlajújhelyiek, mivel ez a város által szervezett központi megemlékezés helyszíne. Az emberek Kazinczy Ferenc és Török Sophia legkisebb fiának, Lajosnak, mellszobra előtt hajtanak fejet. Kazinczy Lajos volt ugyanis a tizenötödik vértanú. A kivégzett tábornok közé kell, hogy soroljuk még Ormay Norbertet, akit 1849 augusztusában ítélték halálra, és a Kazinczy család legfiatalabb, nyolcadik gyermekét, Lajost, akit pontosan 19

nappal később, október 25-én lőttek agyon a „Haynau halálgyárban”.

Ha a közismert vértanúkra gondolunk, mindannyiunknak a tizenhárom idősödő, megviselt, szakállas férfi arca jut az eszébe. Lajos e tekintetben is különbözik a többiektől, hiszen halálakor csupán huszonkilenc éves volt. Kivégzését azért különítették el a többi tábornoktól, mert ő tizenhárom nappal később adta fel a küzdelmét és tette le a fegyvert. Egyetlen bűne annyi volt, hogy tűzzel-vassal harcolt hazája védelméért a nagysallóin kívül a győzedelmes tápióbszkei, isaszegi, váci és komáromi ütközetekben, ami osztrák szemmel megbocsájthatatlan, vért kívánó bűnnek minősült. A szabadságharc bukása így követelte Kazinczy legkisebb gyermekének életét: golyó általi halált kellett halnia hazája védelméért.

A fennmaradt dokumentumok alapján igazán fess úriembernek hatott a korabeli hölgyek körében. Egy ilyen fiatal, ereje teljében lévő férfinak idő előtt kellett meghalnia. Emlékkönyve a Kazinczy-kert emlécsarnokában helyezték el, amelyben barátai és hölgy ismerősei kedves írásai, versei, idézetei díszelnek és adnak tanúbizonyságot a fiatal ember személyiségéről.

Lajos holttestét sohasem találták meg, történészek azt valószínűsítik, hogy a többi kivégzett magyarral együtt egy tömegsírban került végső nyugalomra. Hogy lelke békében nyugodhasson, unokaöccse, Kazinczy Gábor szobrot emeltetett, melyet Tóth András készített el. Tekintete édesanyja mellszobrára néz, valamint láthatja az Emlécsarnokot, amelyet egykori otthona helyére emelték édesapja tiszteletére. Rálát a fákkal szegélyezett ösvényre, amelynek végén édesapja, édesanyja és szeretteinek sírjai domborulnak.

Mindezekért emlékezünk Kazinczy Lajosra a tizenötödik vértanúként, és minden elfogultság nélkül sorolhatjuk őt is nemzetünk hősei közé, ahogyan az előtte kivégzett tizen-négy tábornokot.

Pásztor Lili Sára

TITKOS TALÁLKOZÁS KAZINCZYVAL

6 óra. El fogok késni – gondoltam, és beleugrottam a cipőmbé. Végigszaladtam a Petőfi utcán, és a sétálóutcará értem. Huh... Még nincs itt. Valószínűleg ő is elaludt. Megálltam a polgármesteri hivatal előtt, a Kazinczy-szobor mellett. Gábor még sehol. Ahogy ott álltam, valami mocorgásra lettem figyelmes. Szétnéztem, de egy lelket sem láttam. Ilyen ködös, hideg téli reggeleken mindenki a meleg szobában, a paplan alatt fekszik, nem pedig az utcát járja, hogy beadandó dolgozatot írjon az osztálytársával. Hiába nem volt itt senki, a mocorgást még továbbra is hallottam.

- Talán hallucinálok? – kérdeztem halkán, válasza nem számítván.

- Nem. Tényleg itt vagyok. – válaszolta egy idegen hang. Megfordultam, és a szobrot láttam magam előtt, de valami megváltozott. Felemelte kezét, és felém intett. Nem hittem a szememnek.

- Szórakozik velem valaki, vagy forduljak orvoshoz? – nevettem, de a hangom korántsem volt olyan nyugodt.

- Miért szórakozna veled bárki is? – kérdezte a szobor.

Tényleg beszél. Mozog is. Közelebb léptem.

- Ki vagy te? Vagyis tudom, hogy ki vagy, de hogy kerülsz ide, hogyhogy tudsz beszélni?

- Tudod, hogy ki vagyok? – csodálkozott.

- Persze, hogy tudom. Mindenki tudja. Kazinczy Ferenc vagy, a híres magyar nyelvújító.

- És honnan tudod? – kérdezte.

- Az iskolában tanulja minden diák.

- Hm. Mit keresel itt ilyen hajnali időben?

- Az osztálytársamat várom, akivel épp rólad kell tanulmányt írni. Mondd csak, nem segítenél benne?

- Szívesen segítenék, de rohannom kell!

- Mégis hova? – kérdeztem meglepődve

- Dolgozni. Itt dolgozom a levéltárban.

- De hiszen már eltelt 183 év. Nem kell sietned sehova. Tiéd minden idő.

- 183 év? Akkor azért változott meg úgy a világ...

- Bizony megváltozott – mosolyogtam

- A minap épp innen figyeltem egy fiatal társaságot. Alig értettem néhány szavukat. Arról volt szó, hogy koccannak a diszkóban, de még „csetelnek fészbukon”. Mégis miről beszéltek?

- Sok új szavunk van, amelyeket te nem ismerhetsz. A fejlődés és a technika már nagyon sokat haladt előre. Mindenhol jelen van a számítógép, bárki szörfözhet a világhálón. A koccánás találkozót jelent, a diszkó pedig szórakozóhely. A Facebook segítségével pedig kommunikálni tudnak egymással. Mit szólnál, ha kompromisszumot kötnénk? Mesélj nekem magadról, én pedig az új világról.

- Rendben. Tetszik az ötlet.

- Igaz a legenda, hogy éjszakánként őrzöd a régi birtokodat, és elzavarod a betolakodókat?

- Természetesen. Nem hagyhatom, hogy bárki az én földemen garázdálkodjon.

- És hogyan élted meg a költözködést? Lebontották a házad, és egy gyönyörű, új múzeumot építettek a helyére.

- Na, igen. Nem volt könnyű hozzászoknom. Annyit munkálkodtam a házamon, és lebontották. Nagyon bosszantott a dolog, de megtartották a bútoraimat és a személyes dolgaimat. Egész otthonos lett. Tetszik a végeredmény. Az új épületet, amit építettek, nehéz volt megszoknom. Olyan modern és tágas. De nagyon sokan

ellátogatnak, érdeklődnek felőlem, a családom felől, és a munkásságom is tetszik nekik. Ha nekik szükség van az új interaktív dolgokra, hát legyen. Én megbékélek vele, elvégre haladni kell a korrall.

- Annyi kérdésem van még. Nézd, már ott jön Gábor! Neki is mesélhetnél. – mondtam, amikor megpillantottam a ködben felbukkanó osztálytársamat. S amint visszafordultam Kazinczy felé, Ő újra mozdulatlanul állt a megszokott helyén. Gábor mellém ért, és értetlenül nézte, amint a szobrot figyelem.

- Majd legközelebb. – mondtam az új barátomnak, és elindultunk az iskola felé.

Jurkó Evelin

A KERT "OROSZLÁNJA"

Az őszi naplementében,
A múzeum kertjében,
Kedvenc, sportos szettemben,
Sétálok csendesén.

A legenda szerint,
Mely a környéken kering,
A nyelvújító szelleme
Este visszatér ide.

A fák között a szellő hangja,
Mint Kazinczy lány szava.
Mintha valamit mondana.
Csitt! Hallgassátok csak:

„Te! Ki jársz e kertben,
Ne bántsд eme földet,
Mely oly fontos nekem!
Tartsд ezt tiszteletben!

Megtartom, mit kérsz tőlem.
S jól az eszembe vésem.
A kert oroszlánja csendben
Őrzi a helyet az éjben.

Gombos Patrícia

A KAZINCZY-DIVAT

„Neked a divat mondja meg, hogy ki vagy?” teszi fel a kérdést a dalszöveg korunk fiataljainak. Vajon aktuális volt-e a kérdés Kazinczy korában? Adott-e öltözetére egy olyan, szakmájának élő ember, mint a széphalmi mester?

A 19. századi magyar divat nagyon változatos. Talán éppen azért, mert nyugati mintára ekkor jelennek meg hazánkban is az első divatlapok. A magyar embereket is kezdi foglalkoztatni az öltözködéskultúra. Korunkban a divatos szót felváltotta a trendi, míg Kazinczy korában a módi szót használták arra, hogyha valaki lépést tartott a divattal. És egyre többen tartották fontosnak, hogy miben jelennek meg a hétköznapiakban, de leginkább a nagyobb társadalmi rendezvényeken. Volt, aki a magyar, nemzeti öltözetet részesítette előnyben, mások a nyugati, idegen öltözetet kedvelték. Ebből a sokszínűségből az én választásom a Kazinczy Ferenc és felesége, Török Zsófia által teremtett divatra esett, hisz Széphalomban vagyunk, A Magyar Nyelv Múzeumában, a Szó-Kincs-Tár(s) program keretében, ahol Kazinczyval és a Kazinczy-kultusszal foglalkozunk.

A férfi öltözet:

Az 1850-es évek végén a férfi öltözet darabjait a nemzeti értékrend megjelenítésére használták fel, és a Kölcsey-mente vagy a Hunyadi-palást mellett Kazinczy Ferencről is neveztek el atillát és zekét. Ebben az időben trendinek számított Kazinczyban járni. Nyelvújítónk hitte, hogy az öltözködés

az önkifejezés része, talán ezért is volt ekkora hatással a magyar divattörténetre is.

Engem, mint nőt, jobban érdekel az, hogyan öltöztek a korabeli kisasszonyok, asszonyok. Lássuk hát a női öltözetet!

A nagy francia forradalom időszakában is sokat változott a divat. A nők megszabadultak a fűzőktől és a sarkas cipellőktől, elterjedt a mokaszin és a muszlinból készült ingruha. Ezek ugyan kényelmesek voltak, de túlságosan lengék. A téli bálokon sok lány fázott meg emiatt. Volt, aki bele is halt az úgynevezett muszlin betegségbe. Ezért aztán a biedermeier idején újra elővették a korábban levett fűzőket.

Kevérték a reneszánszot, a gótikát, újból bejött a barokk. A nők múzeumokba, galériákba jártak ihletért. Befolyásolta mindezt a technika fejlődése, a varrógép megjelenése, amikor teleaggatták a ruhákat mindenféle paszománnyal, zsinórozással, sujtással, fodrokkal, csipkével, hogy még gazdagabb legyen a viseletük. Ennek az ellentétjeként jött létre később a századfordulón a reformruha – amelyet főleg a berlini reformerek erőltettek –, a fűző nélküli, teljesen egyszerű szabású női ruha, amely már csak bokáig ért.

A fichu, bár nagyon elegánsan és szakszerűen hangzik, nem nem volt más, mint a dekoltázsba betűrt kendő.

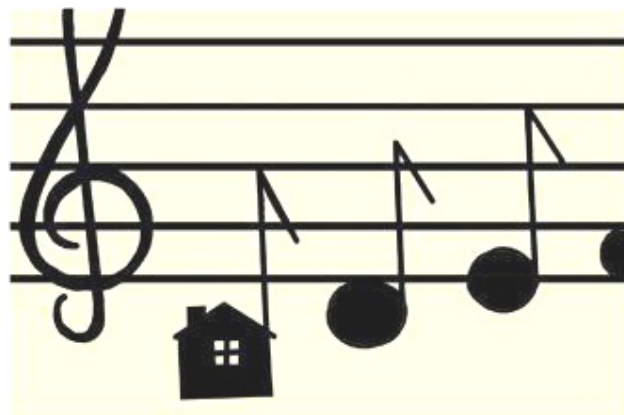
Akkoriban pumpsnak hívták a sarkas cipőt, bonnetnek pedig a karimás kalapot, a legyezővel pedig a nők szinte bármit ki tudtak fejezni. Ha bezárva a mellükre tették, ez azt jelentette: "szeretlek". Amennyiben az udvarló nem nyerte meg a tetszésüket, a széttárt legyezővel a padlóra mutattak. Ha egy nő kacérkodni akart, a félig zárt legyezőt ajkához emelte. Ez annyit jelentett: "megcsókolhatsz engem".

Szembetűnő a 19. századi ruhák mérete. Az akkori felnőtt nők öltözeke a mai kamaszoknak is kicsi lenne, a cipellőkről nem is beszélve. Ám a 19. századi magyar asszonyok, amilyen aprók, olyan öntudatosak voltak, állítják a hozzáértők.

A ruhakelmék és a felhasznált anyagok nagyon drágák voltak, ám pénzéért minőséget kapott a megrendelő. A hölgyek által viselt pazar műrekek sokszor csillagászati árát a büszke férfiak fizették ki. Elsősorban az ő sikerességüket volt hivatott kifejezni a 19. század női divatja. A sok cicoma ugyanis akkoriban nem a hölgyek, hanem az urak státuszszimbóluma volt.

Pápai Tímea Anett 12.A

NYELVI HUMOR

Mi a megfajtás?

Két jó barát, a Lom és a Rom sétálnak az erdőben. Egyszer csak megtámadja őket egy nagy varacskos disznó. A Lom nagyon fél egyedül az erdőben, és elhatározza, hogy ás a földbe egy nagy i betűt, hogy ne féljen.

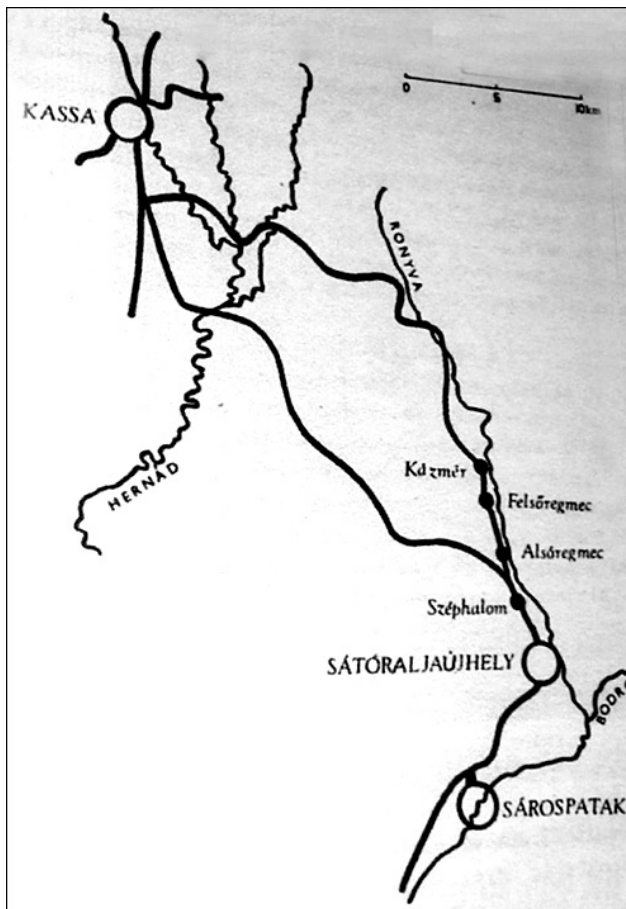
Eközben kis barátja, a Rom elkeseredetten keresi Lomot és találkozik a nyuszikával. Megkérdezi tőle:

– Hé, nyuszika, nem láttad barátomat, a Lomot?

Erre a nyuszika:

– Társadalombiztosítás!

EGY AMERIKAI CSEREDIÁK KIVÁNCISISÁGA...

A következő tanévben egy tanulmányi program keretében cserediák érkezik majd az V. István Katolikus Szakközépiskola és Gimnáziumba.

E-mailen és telefonon felvettem vele a kapcsolatot, nagyon közvetlen, jó humorú, kedves lány. Sok mindenről beszélgettünk, és kiderült, hogy nagyon érdekli a magyar nyelv, sőt szeretné megtanulni. Elmeséltem neki, hogy Széphalomban található a (Ybl Miklós által tervezett) Kazinczy Ferenc emlékére emelt Emléksarnok egy gyönyörű kertben, amelyben Kazinczy márvány mellszobra mellett személyes tárgyait, festményeket, kéziratokat nézhetünk meg. A család sírkertje igazi zarándokhely, ott nyugszik feleségével és négy gyermekével. Az egykori gyümölcsöskert helyén épült fel A Magyar Nyelv Múzeuma, mely a magyar nyelv múltját, jelenét és jövőjét mutatja be. Érdeklődve kérdezte meg, hogy mit tudok a régi Széphalomról. Nos, bevallom, nekem is utána kellett néznem, de számos új dolgot megtudtam. A közösséget 1440-ben említik először Kysbanya néven. Azok a bányászok alapították, akik abban az időben ezüstöt és aranyat bányásztak a határban. Hírnevét persze Kazinczy Ferencnek köszönheti, aki 1806-ban költözött Bányácskára. A Széphalom név kezdetben az általa birtokba vett dombot, az otthonát jelentette, de később az egész településre kiterjedt. 1886-ban lett a falu hivatalos neve Széphalom, amely a helységnévtárba is bekerült.

Természetesen nemcsak Széphalmot és Sátoraljaújhelyt, de a Hegyközt és a Bodrogközt is be fogjuk barangolni. Remélem, rengeteg látnivalóban és sok közös élményben lesz részünk.

Nagy Dóra

SZEREPET JÁTSZVA

A Magyar Nyelv Múzeumában eltöltött három nap után igazi csapatként indultunk útnak Budapestre. Kirándulásunk célja a Petőfi Irodalmi Múzeum és a Kassák Múzeum megtekintése volt.

A Petőfi Irodalmi Múzeumban a Madách kiállítást nézhettük meg, amelynek fókuszpontjában az író méltán világhírű alkotása, Az ember tragédiája áll. Egy ilyen volumenű mű bemutatása nem kis feladat, a Petőfi Irodalmi Múzeum dolgozóinak azonban sikerült úgy elénk varázsolni Madách csodálatos fantáziavilágát, hogy mi is részeseivé válhatunk,

magunkénak érezhetünk egy darabot a „nagy egészből”, miközben színészi tehetségünket is próbára tettük.

Beérve a kiállításba több kisebb csoportra osztottak bennünket. Képek segítségével kellett ráismernünk, hogy melyik „szín” elevenedik meg előttünk. A csapatok feldolgozták a látottakat, és színdarab formájában előadták. Hirtelen úgy éreztem magamat, mintha színházba lennék. Mikor rántk került a sor, kicsit még izgultam is, de a többiek szerint remekül alakítottam Borbálát. Hatalmas élmény volt számunkra, már maga a látvány is, hogy ennyi csodálatos képet tekinthettünk meg. Összeérték előttünk a művészetek, a festészet, színjátszás és természetesen középpontban az irodalom.

A budapesti kirándulásunk második állomása a Kassák Múzeum volt, amely a Petőfi Irodalmi Múzeum fiiláléjaként 1976 óta működik, és Kassák Lajos tárgyi emlékeit őrzi. A múzeumban Dobó Gábor vezetett be minket az avantgárdisták érdekes világába, sok hasznos információt szereztünk. Kassák Lajos szellemi és tárgyi hagyatékait látva közelebb kerültünk az íróhoz.

Én úgy gondolom, hogy az osztályunk nevében kijelenthetem, hogy remekül éreztük magunkat ezen a nagyszerű kiránduláson. Köszönjük a pályázat szervezőinek, valamint az érdekes előadásokat a tárlatvezetőknek, akik arra törekedtek, hogy az itt szerzett tudás felejthetetlen legyen.

Kódfejtők a Nyelvlesen kiállításban.

Anyaggyűjtés a készülő cikkekhez.

Tudásellenőrzés a Kertfoglaló játék segítségével.

A csapatok felolvasták híreiket.

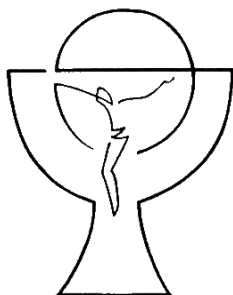

Híreket írtunk a történetkocka képei alapján - komoly kihívás volt.

Dobó Gábor izgalmas - és néha kissé háborzongató - előadása az avantgárdról.

A SZÉPHALMI HÍRMONDÓ CIKKEIT ÍRTÁK:

Barnóth Petra 9. b
 Lőrincz Cintia 9. b
 Bukó Klaudia 9. d
 Nagy Dóra 9. d
 Nagy Bianka 9. d
 Palánkay Enikő 10. b
 Gombos Patrícia 10. b
 Lombárszki Dorina 10. b

Pásztor Sára 10. b
 Rostás Áron 10. c
 Bognár Benjamin 10. c
 Nagypál Réka 11. b
 Jurkó Evelin 11. b
 Horváth Csenge 12. a
 Pápai Tímea 12. a
 Házi Gabriella 12. b

Kocska Ádám 12. b
 Orosz Fábián 12. b
 Budai Bettina 12. c
 Tóth Kitty 12. c
 Pedagógusok:
 Gecse Istvánné
 Császiné Busa Krisztina